

Datum
2023-03-17

Dnr
512-2729-22

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2022-	1	Karin Joelsson	Skapat dokument
2023-03-17	2	Charlotta Larsson	Slutfört planen

Restaureringsplan för N2000-området Bråbygden inom projektet LIFE RestoRED

LIFE19 NAT/SE000172

Summary

This document provide a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site Bråbygden SE0330233. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slåtterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Kalmar. Läs mer om projektet på webbplatsen www.liferestored.se.

Uppgifter om området

Natura 2000-område: SE0330233 Bråbygden

Län: Kalmar

Kommun: Oskarshamn

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Charlotta Larsson och Josefine Östangård

Koordinater för restaureringsområde: 6355838.95, 570097.42

Beskrivning av objektet

Natura 2000-området Bråbygden är ett av de mest välbevarade odlingslandskapen i Kalmar län. Här finns en ovanligt levande tradition av äldre brukningsmetoder som hamling, aktivt brukande av små och svårbrukade åkrar och stängsling med trögärdesgård. Den levande traditionen utgör i sig ett högt kulturhistoriskt värde och ger dessutom förutsättningar för höga biologiska värden. Landskapet är mosaikartat med små åkrar, ängar, betesmarker, brynmiljöer och betad skog. Över 2000 hamlade träd finns i området och många av dem hyser lavar som almlav och ädellav. I betesmarkerna finns starka populationer av hävdberoende arter som spindelört, kattfot och slättergubbe. Insektslivet är mycket rikt och bland annat finns den EN-rödlistade trumgräshoppan i området och många rödlistade fjärilar knutna till det gamla kulturlandskapet. Stora arealer består av igenväxta ängar och betesmarker där de hamlade träden fortfarande finns kvar och är möjliga att restaurera. Inom Natura 2000-områdets nuvarande gränser finns förutom hävdberoende naturtyper också åkermark, bymiljöer och vägar med mera; därför är det bara 20 % av arealen som ingår i någon naturtyp. Området ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet och är också av riksintresse för naturvården.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I Bråbygden ska naturtyperna trädklädd betesmark (9070) och silikatgräsmarker (6270) ges en stärkt ekologisk status genom att avverka träd och buskar som är av igenväxningskaraktär för att friställa och förbättra livsvillkoren för ädellövträd samt förbättra förutsättningarna för hävdberoende flora genom ökad solbeslyning och återupptaget bete. Yngre ädellövträd sparas för att säkra trädkontinuiteten. Hassel och bärande buskar sparas i begränsad omfattning för att få ett varierat buskskikt. För att slå vakt om områdets hamlingstradition kommer 150 träd att återhamlas eller nyhamlas.

Vid slutet av projektet ska framtida skötsel av området vara ordnad genom att området fortsätter att betas. I möjligaste mån ska djurhållare söka miljöstöd för marken för att finansiera en del av den löpande skötseln efter projektets slut. Hamlingsträd sköts av entreprenörer.

Allmänheten ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning, möten och fältvandring i bygden.

Pollinatörer och insekter och andra arter kopplade till död ved kommer att gynnas i det här området genom exempelvis högstubbar, ringbarkning, faunadepåer, friställning av blommande och bärande buskar och skapande av gläntor och bryn.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)
6270	Silikatgräsmarker	3,0
9070	Trädklädd betesmark	9,1
Utv mot 9070	Utvecklingsmark mot trädklädd betesmark	2,1
Utv mot 6270	Utvecklingsmark mot silikatgräsmarker	3,3

Åtgärder som är aktuella i N2000-området Bråbygden SE0330233

Tabell 2 Planerad omfattning. Nytt värde anger förändringar jämfört med ansökan.

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal	Nytt värde
A2	Restaureringsplan			X	
C1.1	Röjning och avverkning		14,2		
C1.2	Restaureringsbete		12,2		
C2.1	Stängsling	3687 + 265			
C2.2	Borttagande av stängsel	3140			
C2.4	Stängselgenomgång			4	
C3.5	Hamling			200	
D1	Fotodokumentation			X	
D2.1	Uppföljning av naturtyper			X	
D2.2	Florauppföljning torra friska marker			X	
D2.4	Uppföljning ekologisk status för träd			1	
D3.2	Uppföljning av fladdermöss			X	
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare			X	
D5.2.1	Uppföljning av pollinerare			X	
D5.2.2	Uppföljning av nektarkällor			X	
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved			X	
E1.1	Obligatorisk projektskyt			1	
E1.5.1	Informationsmöte med markägare och brukare tillsammans med övriga projektområden, Bråbygden 2023			1	

Beskrivning av åtgärderna

Action C1.1 Røjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Område Fallebo

Genomförs: Hösten 2022 samt minst en gång till under projektperioden.

Beskrivning: Naturbetesmark med stort inslag av björk, ek, hassel och fuktstråk med al. Insprängt finns flera ytor som är före detta åkrar med intilliggande odlingsrösen. Området har vuxit igen sedan hävden minskat/upphört. Yngre träd, sly och buskar som hör denna igenväxning till röjs bort. Målet är att utvidga öppna delar för att gynna floran men också skapa ett variationsrikt träd- och buskskikt, där det både finns solitära hagmarksträd och väl avgränsade buskage och brynmiljöer kvar. Ett antal träd kommer nyhamlas. Tidigare brukade åkrar röjs för att synliggöra det historiska landskapet.

Område Stora Bråbo

Genomförs: 2023 och minst en gång till under projektperioden.

Beskrivning: Huvuddelen är naturbetesmark och före detta slättermark med stort inslag av ek, hassel, fuktstråk med al samt flera stora hagmarksgranar. Insprängt finns flera ytor som är före detta åkrar med vällagda odlingsrösen. Nordöstra delen är ett före detta större åkerområde med insprängda impediment intill vilka det växer bland annat hassel och slån. I hela området finns det mängder av tidigare hamlade träd, främst lind och ask. Hävden upphörde för omkring tio år sedan. Sedan dess har stora mängder sly vuxit upp.

Först röjas sly bort på de öppna ytorna för att synliggöra det historiska landskapet. Vid den större restaureringsinsatsen kommer såväl äldre ädellövträd som yngre ädellövträd att friställas för att upprätthålla trädkontinuiteten i området. Ett stort antal lindar kommer att återhamlas eller nyhamlas. Hassel och andra blommande buskar kommer att sparas i väl avgränsade buskage för att skapa ett variationsrikt träd- och buskskikt.

Område Brånäs

Genomförs: Hösten 2024

Beskrivning: Två delområden varav det ena fortfarande hävdas av betesdjur och det andra har varit utan hävd en längre tid. Det hävdade området består av tidigare brukade åkrar som idag endast betas. Mellan åkerområdena finns igenväxande naturbetesmarker med ek och mängder av tidigare hamlade träd, främst lind. En stor mängd äldre hamlade träd kommer att friställas och återhamlas. Även yngre träd kommer att nyhamlas för att säkra kontinuiteten av hamlade träd. Tidigare åkrar röjs fria och andra öppna delar utvidgas för att gynna floran. Väl avgränsade buskage och brynmiljöer lämnas kvar för att skapa ett varierat träd- och buskskikt.

Action C1.2 Restaureringsbete

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Beskrivning: Under projekttiden erhåller djurhållare ersättning för betesdrift samt underhållsrøjning av slyuppslag som brukar komma efter restaurering på grund av röjgödsling och ökat ljusinsläpp. Det långsiktiga målet är att bete ska upprätthålla landskapets öppenhet efter restaureringen.

Område Stora Bråbo

Genomförs: 2024-2027

Området kommer att hävdas med nötkreatur.

Område Brånäs

Genomförs: 2024-2027

Området kommer att hävdas med nötkreatur och hästar.

Action C2.1 Stängsling

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Område Fallebo

Genomförs: Våren 2023

Beskrivning: 396 meter nytt två- elstängsel kommer att sättas upp i delområdet.

Område Stora Bråbo

Genomförs: Hösten 2023

Beskrivning: I första omgången kommer 700 meter nytt två-trådigt elstängsel kommer att sättas upp i delområdet. Eventuellt behöver ytterligare 265 m sättas längs den södra gränsen utmed diket om det blir behov av detta. Mot öster sätter djurhållaren upp eget stängsel.

Område Brånäs

Genomförs: Hösten 2023

Beskrivning: 2591 meter nytt två-trådigt elstängsel kommer att sättas upp i delområdet. Detaljplatering har inte skett vilket kan påverka slutligt utförande.

Action C2.2 Borttagande av stängsel

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Område Stora Bråbo

Genomförs: Vintern 2023

Beskrivning: 1532 meter gammal taggtråd samt nedrasad trögärdesgård kommer att tas bort i delområdet.

Område Brånäs

Genomförs: Vintern 2023

Beskrivning: 1608 meter gammal taggtråd samt nedrasad trögärdesgård kommer att tas bort i delområdet.

Action C2.4 Stängselgenomgång

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Område Stora Bråbo

Genomförs: Våren 2023

Beskrivning: Självstängande grindar kommer monteras vid ett eller två ställen för att underlätta för besökare till fots.

Område Brånäs

Genomförs: Våren 2023

Beskrivning: Självstängande grindar kommer monteras vid minst tre ställen för att underlätta för besökare till fots.

Action C3.5 Hamling

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Beskrivning: Minst 150 träd ska hamlas i området. 75 av dessa är nyhamling av unga träd och 75 är äldre träd som ska återhamlas. Flera av de äldre träden har inte hamlats på lång tid och det behövs arboristkompetens för att bedöma lämpliga åtgärder och genomföra restaureringshamlingen.

Område Fallebo

Beskrivning: Fem träd ska nyhamlas.

Genomförs: Hösten 2022

Område Stora Bråbo

Beskrivning: Drygt 100 träd ska återhamlas. De flesta med grova stammar ska kronstabiliseras. De flesta av träden är lind. De äldre hamlade askar som finns kronstabiliseras eller lämnas helt utan åtgärd. Ersättningsträd av lind men även andra trädslag nyhamlas.

Genomförs: Sommar 2023

Område Brånäs

Beskrivning: Drygt 100 träd ska återhamlas. De flesta med grova stammar ska kronstabiliseras. De flesta av träden är lind. De äldre hamlade askar som finns kronstabiliseras eller lämnas helt utan åtgärd. Ersättningsträd av lind men även andra trädslag nyhamlas.

Genomförs: Sommar 2024

Action C4. Atrskötsel/skapa biotop

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Insamling av frön sker under 2023. Eller så läggs ängshö ut som får fröa av sig. Därefter tillfällig avstängslingar och slätter årligen.

Beskrivning: Troligtvis i SV delen av området där det skulle vara lätt att skapa ett tillfälligt hägn.

Action D1 Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2021-2023

Beskrivning: För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder. Fotopunkterna finns utmärkta på karta nedan.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats www.liferestored.se.

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: 2026

Beskrivning: Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats

och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventeriare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Action D2.2 Florauppföljning torra till friska marker

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-08-31

Genomförs: Sommaren 2023

Beskrivning: För uppföljning av flora används "Manual för uppföljning av betesmarker och slåtterängar i skyddade områden" <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/miljoovervakning/Uppf-skyddade-omr/Manualer/6-uf-manual-gras-marker-faststalld-2010-05-03-b.pdf>, som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats. Endast de delar som rör uppföljning av flora och strukturer i punktutlägg (smårutor 0,5*0,5 m) genomförs.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats www.liferestored.se och på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/kalmar.

Action D2.4 Uppföljning ekologisk status för träd

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-08-31

Genomförs: Första inventeringen sker före åtgärd under vintern 2021/22. Den andra inventering sker i slutet av projektet.

Beskrivning: Inventering av grova lövträd.

För uppföljningen av träd används "[Undersökningstyp Inventering av skyddsvärdaträd i kulturlandskapet](#)" som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats.

Resultaten kommer publiceras på projektets www.liferestored.se och www.lansstyrelsen.se/kalmar.

Action D3.2 Uppföljning fladdermöss

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-08-31

Genomförs: Första inventeringen sker före åtgärd sommaren 2022. Den andra inventering sker i slutet av projektet.

Beskrivning: För uppföljningen används "[Undersökningstyp Fladdermöss – artkartering Version 1:2, 2021-04-14](#)" som finns publicerad på Naturvårdsverkets webbplats.

Inspelningsboxar kommer att placeras på lämpliga ställen, de ska sättas upp spritt över området och i olika miljöer. Metoden kommer att kompletteras med manuell inventering under en natt. Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats www.liferestored.se och på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/kalmar.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning: I samband med restaureringsåtgärder kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Vid restaureringen kommer till exempel bryn att göras flikiga och blommande buskar att friställas. Gläntor skapas för att skapa varma rum inom området. Åtgärderna finns utmärkta på karta nedan. För planeringen av pollinerarnas miljö har

projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action D5.2.1 Uppföljning pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Första inventeringen sker före åtgärd sommaren 2022. Den andra inventering sker i slutet av projektet.

Beskrivning: Inventering av dagaktiva fjärilar och humlor längs linjetransekter genomförs enligt manualen: [Undersökningstyp: Dagaktiva fjärilar \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se). Utlägg av transekter justeras så att ca 1000 meter transekt placerats inom ytor som ska åtgärdas och ca 1000 meter inom ytor i N2000-området som inte åtgärdas. Utöver det ska en 1500 meter lång slinga utanför området, i lämpliga fjärilmiljöer, inventeras. Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats www.liferestored.se och på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/kalmar.

Action D5.2.2 Uppföljning av nektarkälla

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Första inventeringen sker före åtgärd sommaren 2022. Den andra inventering sker i slutet av projektet.

Beskrivning: Inventering av nektarresurser genomförs längs de linjetransekter som fjärilar och humlor övervakas. Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats www.liferestored.se och på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/kalmar.

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning: I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. Faunadepåer kommer skapas av nedtaget ris och virke. Hela stammar kommer att lämnas kvar och högstubbar kommer skapas. Död ved skapas även genom veteraniseringsåtgärder. För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas. Åtgärderna kommer registreras i kartdatabasen.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning: En skylt som beskriver projektets arbete kommer att sättas upp inom området. Placeringen av skylten finns utmärkt på karta nedan.

Action E1.5.1 Infomöte sakägare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

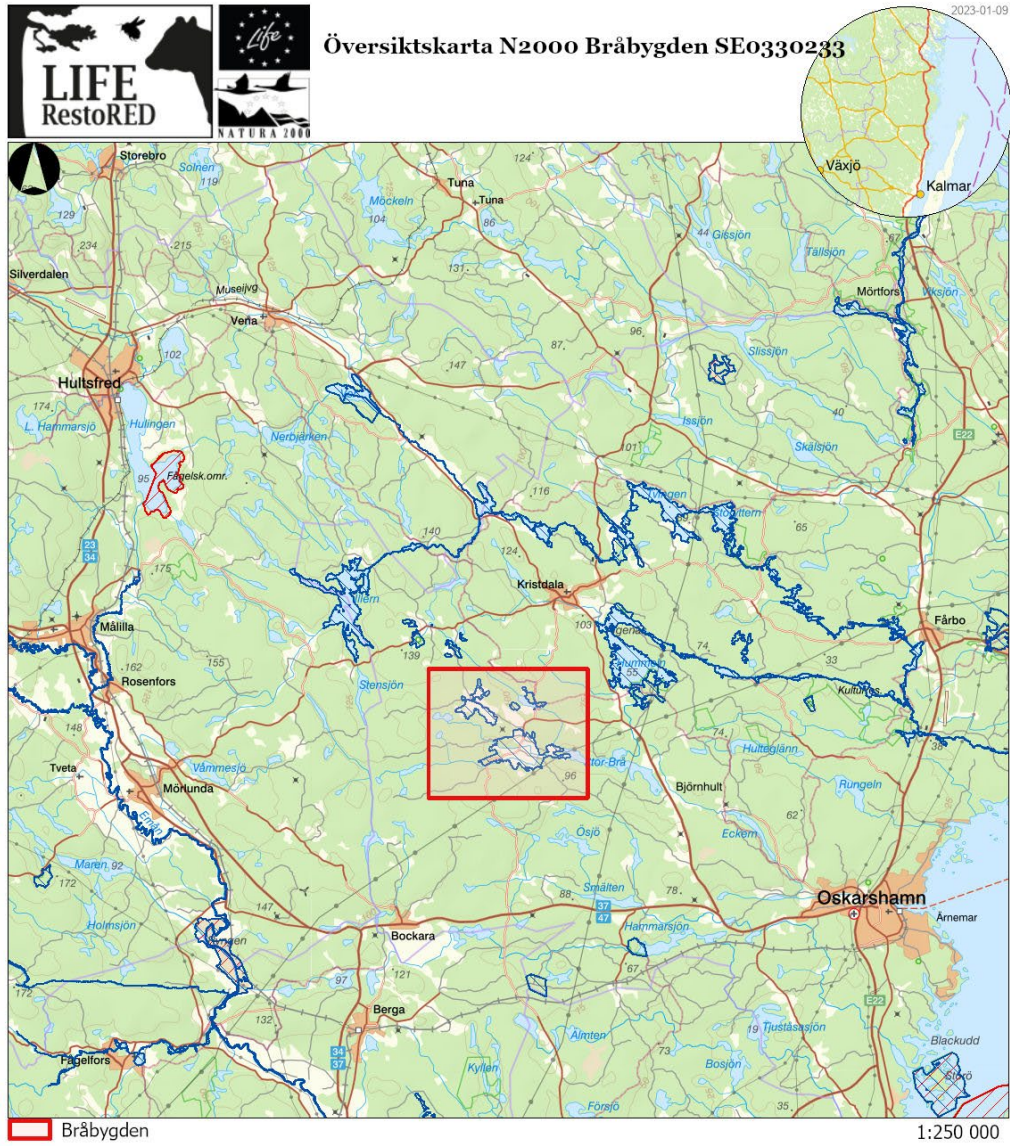
Genomförs: April 2023

Beskrivning: Information om projektet kommer att ske minst en gång under projektperioden.

LIFE-programmet

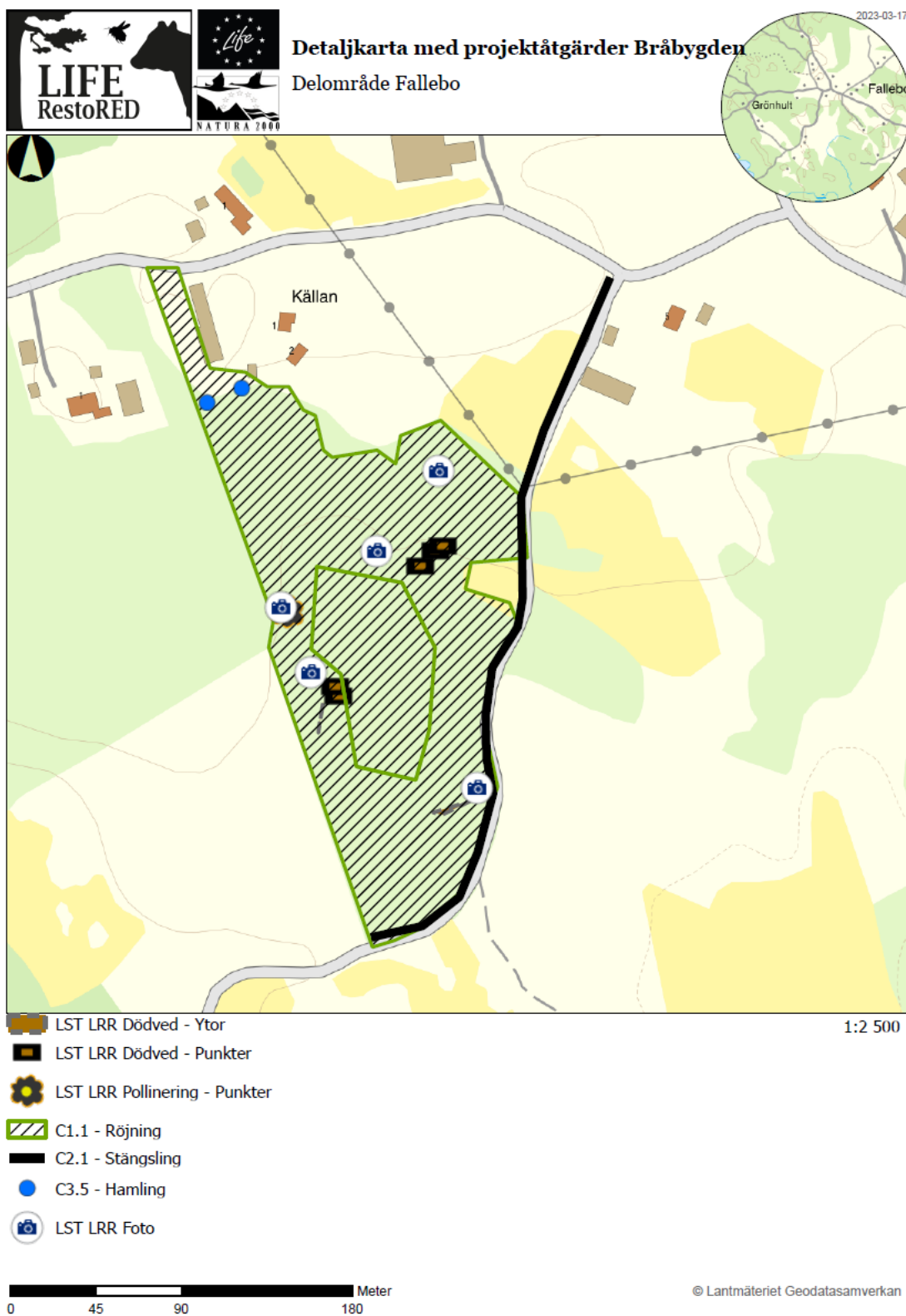
Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>

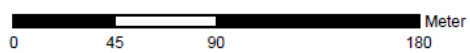
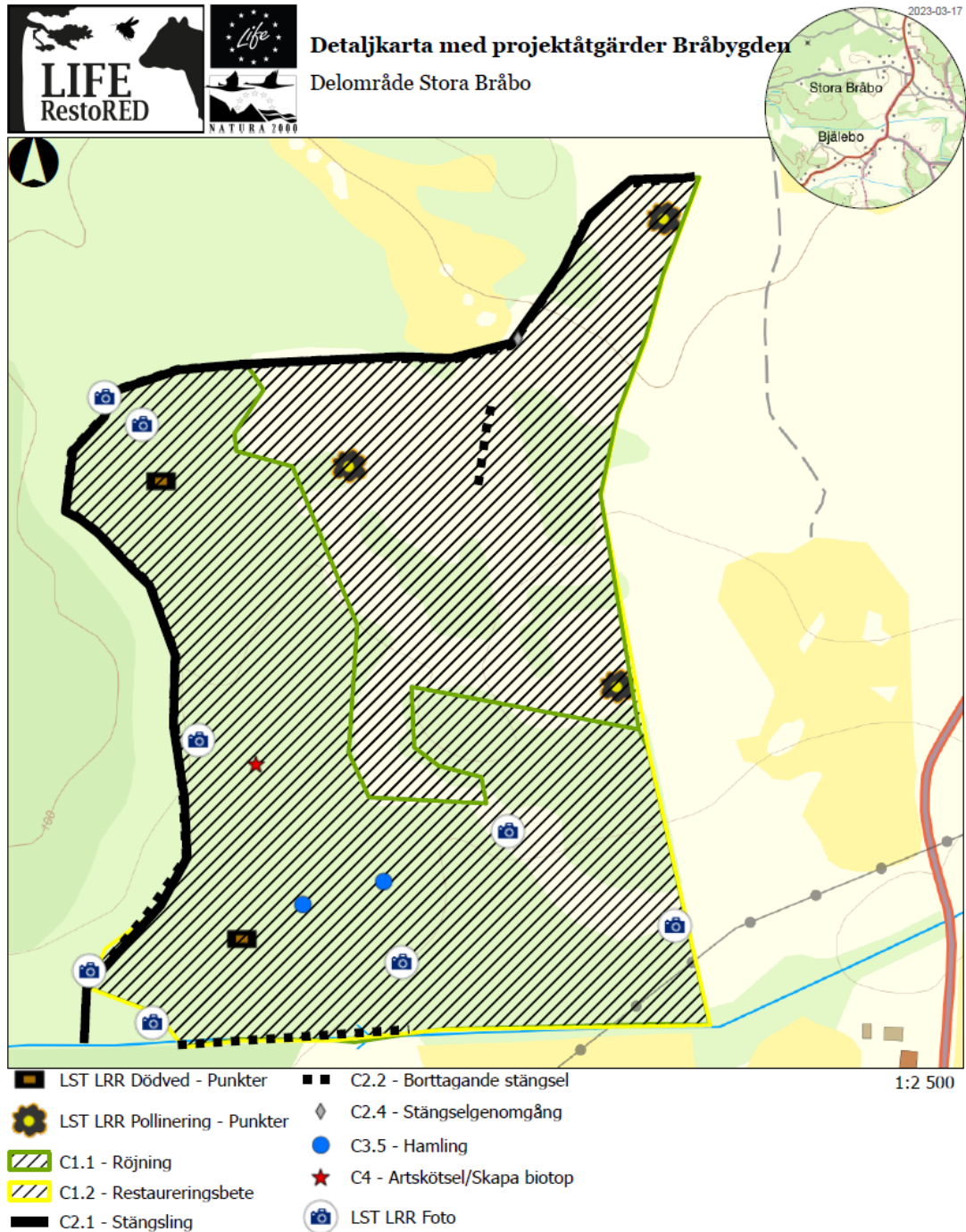
Kartor

- NV Natura 2000
- PS.N2K.Habitatdirektivet
 - PS.N2K.Fageldirektivet

Detaljarta med projektåtgärder Bråbyden Delområde Brånäs

